

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Vergaderjaar 2006 - 2007

30 676 Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met buitenschoolse opvang

Nota naar aanleiding van het verslag

Ontvangen

Met belangstelling heeft de regering kennis genomen van de reacties van de fracties op het wetsvoorstel. In deze nota naar aanleiding van het verslag zal de regering ingaan op de vragen die over het onderhavige wetsvoorstel zijn gesteld. Daarbij wordt de indeling van het verslag als uitgangspunt genomen. Waar dat de beantwoording ten goede komt, zijn gelijklopende vragen samen genomen.

1. Inleiding

Het verheugt de regering te kunnen constateren dat de leden van de PvdA-fractie kennis hebben genomen van dit wetsvoorstel en dat de leden van de CDA-fractie, de D66-fractie en de VVD-fractie met belangstelling kennis hebben genomen van dit wetsvoorstel. Daarnaast verheugt het de regering te kunnen constateren dat de leden van de SP-fractie de mening van de regering delen dat ouders de mogelijkheid moeten hebben om zorg en arbeid te combineren. De regering betreurt het dat de leden van de ChristenUnie-fractie met weinig enthousiasme kennis hebben genomen van het voorliggende wetsvoorstel en dat de leden van de SGP-fractie met teleurstelling kennis hebben genomen van het voorliggende wetsvoorstel. De leden van deze fracties hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

2. Het bredere kader

Voor de leden van de CDA-fractie staat voorop dat ouders een keuzevrijheid hebben in de wijze waarop zij hun kinderen voor en na schooltijd opvangen. Dat kan zowel thuis, in de informele sfeer bij familieleden of bekenden en in de formele kinderopvang. Er is voor de aan het woord zijnde leden geen voorkeursmodel. Deze leden vragen of zij het goed zien dat in het onderhavige voorstel de keuzevrijheid voor ouders voldoende is gewaarborgd. Ouders maken zelf de afweging of ze opvang voor hun kinderen nodig hebben en als dat het geval is of ze de buitenschoolse opvang al dan niet via de school willen regelen. Ouders kunnen de school vragen om de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang te verzorgen. Daarover gaat dit wetsvoorstel. Hierin is de keuzevrijheid van ouders voldoende gewaarborgd. De school overlegt met de betrokken ouders over het uitvoeringsmodel om zo goed mogelijk bij hun wensen te kunnen aansluiten. Ouders die geen gebruik wensen te

maken van de opvang die de school hen biedt, kunnen kiezen voor opvang buiten de school op elke door hen gewenste manier.

Deze leden erkennen dat de school voor ouders een logisch aanspreekpunt vormt voor de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Zij benadrukken wel dat scholen daarvoor niet exclusief de aangewezen instantie zijn voor het realiseren van de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Er kunnen ook intermediaire organisaties, kinderopvangorganisaties en natuurlijk ook ouders zijn die het zelf organiseren. Deze leden vragen of de regering dat ook erkent.

Op grond van dit wetsvoorstel kunnen ouders, vanaf 1 augustus 2007, de school vragen om zorg te dragen voor de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Voor ouders is dit een extra mogelijkheid, geen verplichting. Als zij de buitenschoolse opvang op een andere manier willen organiseren zijn zij daar vrij in, het kan ook door inschakeling van andere instanties. Iedere instantie, ook wanneer die is opgericht door ouders, mag kinderopvang organiseren binnen het kader van de Wet kinderopvang, mits men aan de voorwaarden van die wet voldoet.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de regering gaat doen op het punt van tieneropvang.

Van 1999-2003 is er een aantal experimenten geweest onder de noemer Tijdelijke regeling innovatieve tieneropvangprojecten (Stcrt., 1999, 36). Het beleid op het gebied van tieneropvang is gedecentraliseerd, zodat gemeenten hier nu verantwoordelijk voor zijn. Veel activiteiten die plaatsvonden binnen genoemde regeling sluiten aan bij activiteiten die brede scholen aanbieden, zoals sportactiviteiten, huiswerkbegeleiding, culturele en sociale activiteiten. De verdere ontwikkeling van de brede school, ook in het voortgezet onderwijs, wordt de komende jaren actief gestimuleerd.

De leden van de SP-fractie stellen dat het uitgangspunt van de regering zich meer lijkt te richten op de toename van de arbeidsparticipatie dan op kwalitatieve opvang van het kind. Deze leden vragen of de regering de zienswijze onderschrijft dat de doelstelling van een hogere arbeidsparticipatie nooit ten koste mag gaan van de kwaliteit van kinderopvang en daarmee ten koste van het kind.

De regering onderschrijft de zienswijze dat de arbeidsparticipatiedoelstelling niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van de kinderopvang. Het verhogen van de arbeidsparticipatie en het waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvang hangen nauw samen. Het voorliggende wetsvoorstel beoogt te voorkomen dat voor werkende ouders organisatorische problemen ontstaan bij de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Daarmee wordt het voor werkende ouders met schoolgaande kinderen makkelijker om betaalde arbeid en de zorg voor hun kinderen te combineren. Ouders vertrouwen de zorg van hun kinderen pas toe aan de kinderopvang, wanneer zij er van overtuigd zijn dat de kwaliteit van de opvang goed is. Om die reden rust de Wet kinderopvang ook op twee pijlers: het (financieel) mogelijk maken voor ouders om gebruik te maken van geregistreerde kinderopvang en het waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvang. De buitenschoolse opvang, waarmee de scholen de aansluiting moeten regelen, moet voldoen aan de kwaliteitseisen die in de Wet kinderopvang zijn opgenomen.

De leden van de SP-fractie vragen voorts om een reactie op de stelling dat een stijging van de arbeidsparticipatie niet valt af te dwingen door louter de verplichting aan scholen op te leggen om voor- en naschoolse opvang te organiseren. Zij verwezen daarbij naar recent onderzoek van de Gezinsraad waaruit bleek dat slechts 8% van de moeders fulltime werkt. De leden van de SGP-fractie vragen de regering in te gaan op de studie *Hoe het werkt met kinderen* van het SCP, omdat daaruit blijkt dat aanbod en kosten van formele kinderopvang geen grote rol spelen in de beslissing van moeders om (meer) te gaan werken. In de brief van de minister van SZW van 28 februari 2006 (Kamerstukken II 2005/06, 28447, nr. 128) is gereageerd op het onderzoek van het SCP: "Hoe het werkt met kinderen. Moeders over kinderopvang en werk". Uit dit onderzoek blijkt dat het vertrouwen in formele opvang toeneemt, gezien de toename van het aantal kinderen in formele opvang. Voorts blijkt uit het genoemde onderzoek onder moeders met jonge kinderen dat de meeste moeders veel waarde hechten aan betaalde arbeid, maar tegelijkertijd vinden zij dat het voor jonge kinderen het beste is als zij voor een groot deel worden verzorgd door de eigen ouders of door familieleden. Deze opvattingen sluiten opvang van kinderen door derden niet uit, maar beperken wel de ruimte voor arbeidsparticipatie. Werken in deeltijd, zoals tweederde van de moeders doet, zien zij dan ook als een oplossing. Ook deze in deeltijd werkende moeders zullen profijt hebben van een goede aansluiting tussen buitenschoolse opvang en onderwijs. Een betere aansluiting kan hen, binnen de marges die zij zelf voor hun arbeidsdeelname zien, meer ruimte bieden voor betaalde arbeid.

De leden van de ChristenUnie-fractie vinden ten principale dat ouders zelf verantwoordelijk zijn voor hun kinderen en derhalve voor hun opvang. Een generieke verplichting voor scholen, waarbij de vraag van de ouder bepalend is, achten deze leden dan ook onwenselijk. Deze leden wijzen er op dat berekeningen bovendien niet aantonen dat dit wetsvoorstel zal bijdragen aan de arbeidsparticipatie en vragen de regering dan ook nader te onderbouwen welke knelpunten dit wetsvoorstel gaat oplossen. Het voorliggende wetsvoorstel is erop gericht organisatorische knelpunten in de aansluiting tussen onderwijs en voor- en naschoolse opvang op te lossen. Daardoor wordt het voor werkende ouders met schoolgaande kinderen makkelijker om betaalde arbeid en zorg te combineren en dat kan vervolgens meer ruimte bieden voor betaald werk (bijvoorbeeld een baan van grotere omvang). Dat is gunstig voor de arbeidsdeelname in uren. Het CPB berekende de macro-economische effecten van het wetsvoorstel op lange termijn (10 jaar) en concludeerde dat deze beperkt zouden zijn. In deze berekeningen zijn consequenties van een mogelijke geleidelijke cultuurverandering niet meegenomen. Bij een goede aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang kan het voor steeds meer mensen vanzelfsprekender worden om de tijd dat de kinderen op school zijn te besteden aan betaalde arbeid. Daardoor zal de arbeidsparticipatie stijgen, zo meent de regering.

Daarnaast vragen deze leden naar de afbakening van het 'zorg dragen voor' en het tegelijkertijd niet verantwoordelijk zijn van het bevoegd gezag voor de uitvoering van de buitenschoolse opvang, omdat zij zich afvragen of in sommige gevallen het feit dat het bevoegd gezag zorg moet dragen voor buitenschoolse opvang niet ook een verplichting inhoudt om voor de uitvoering te zorgen. Deze leden vragen waar de grens ligt. Met dit wetsvoorstel wordt beoogd het bevoegd gezag verantwoordelijk te maken voor het regelen van de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang: het bevoegd gezag

draagt er zorg voor dat er een voorziening voor buitenschoolse opvang wordt getroffen indien een of meer ouders daar om verzoeken. De daadwerkelijke uitvoering van de buitenschoolse opvang ligt bij een kinderopvangorganisatie en niet bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan er voor kiezen zelf een rechtspersoon (stichting) op te richten die de uitvoering van de opvang verzorgt. In dat geval moet de stichting zich laten registreren als een kinderopvangorganisatie en voldoen aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt. Die mogelijkheid is open gelaten zodat het bevoegd gezag een zo passend mogelijk arrangement kan bieden afhankelijk van de (lokale) omstandigheden.

Evenmin is voor deze leden de afbakening van de verschillende verantwoordelijkheden van respectievelijk school en kinderopvangorganisatie voldoende duidelijk. Omdat de school de kinderopvangorganisatie niet kan dwingen mee te werken, in het geval deze exploitatie van een bepaalde voorziening onrendabel acht, vragen zij wie er uiteindelijk verantwoordelijk is wanneer de opvang niet geregeld is.

Als de school de ouders een voorstel doet waarbij een derde partij, een bestaande kinderopvangorganisatie, betrokken is, worden de uitvoeringsplannen afgestemd met alle betrokken partijen. Juist omdat de school geen zeggenschap heeft over de kinderopvangorganisatie zal er overleg moeten plaatsvinden voordat de school de ouders een voorstel kan doen. Mocht de school desondanks een uitvoeringsplan hebben dat onwerkbaar geacht wordt door een bestaande kinderopvangorganisatie, dan kan de school zelf een kinderopvangorganisatie oprichten die de uitvoering van het model voor haar rekening neemt of voor een andere opvangmodaliteit kiezen die aan de eisen van de Wet kinderopvang voldoet.

De leden van de SGP-fractie vragen of er onderzoek is verricht naar de wensen van ouders voor meer aansluiting tussen kinderopvang en onderwijs en of de behoefte daaraan werkelijk bestaat en zo ja hoe groot die is. Gezien de Onderwijsmeter 2006, betwijfelen de leden van de SGP-fractie of er daadwerkelijk sprake is van zo'n grote behoefte aan de voorliggende wettelijke regeling en zij vragen de regering daar nader op in te gaan en aan te geven of de regering over gegevens beschikt die het tegendeel aangeven.

Met het beleid dat uitvoering geeft aan de motie Van Aartsen/ Bos, wil de regering problemen van ouders bij het organiseren van voor- en naschoolse opvang aanpakken en zo drempels voor (grotere) arbeidsparticipatie verlagen. Er zijn signalen vanuit de samenleving dat sommige scholen de opvang van kinderen van werkende ouders primair zien als een verantwoordelijkheid van de ouders en de buitenschoolse opvang. Kinderopvangorganisaties hebben aangegeven dat zij daardoor soms problemen ervaren. Zo geven scholen niet altijd tijdig aan wanneer de school gesloten is vanwege roostervrije dagen of vakantie van de leerkrachten. Ook sluiten de openingstijden van scholen en buitenschoolse opvang niet altijd goed op elkaar aan.

In dit verband vragen deze leden de regering voorts in te gaan op de rapportage van het CPB, waar ook de Raad van State naar verwijst (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 206) en waar in het nader rapport niet op ingegaan wordt.

Het CPB baseert zich op de huidige feitelijke situatie wat betreft het gebruik van kinderopvang en op onderzoek naar de voorkeur van ouders, zoals die in de huidige situatie gelden. De mogelijkheid dat uitvoering van de motie een impuls kan geven aan een

geleidelijke cultuurverandering waarbij buitenschoolse opvang gebruikelijker wordt, is niet in de analyse meegenomen. Het CPB geeft weliswaar aan dat deze mogelijkheid er is, maar gaat er anderzijds ook van uit, dat de grootste verandering al heeft plaatsgevonden in de afgelopen 5 jaar (waarin een verdubbeling van het gebruik van buitenschoolse opvang heeft plaats gevonden). Wat betreft het onderzoek naar de toename in gebruik van buitenschoolse opvang betreft, lopen de uitkomsten van CPB en Onderwijsraad sterk uiteen. De Onderwijsraad gaat er in haar advies van uit dat er een verdubbeling van het gebruik van buitenschoolse opvang in 4 jaar zal plaatsvinden. Het kabinet gaat ervan uit dat de uitvoering van de motie een impuls kan geven aan het gebruik van de buitenschoolse opvang en dat deze trend zich zal voortzetten. De ingezette trend van toenemend gebruik van buitenschoolse opvang en van een stijging van de arbeidsparticipatie van vrouwen zal verder doorzetten.

Volgens deze leden wordt met het voorliggende wetsvoorstel het gebruik maken van kinderopvang in een aantal gevallen wel gemakkelijker en daardoor wellicht aantrekkelijker gemaakt en zij vragen of dat ook een beoogd effect is en zo niet, hoe de regering dat dan verantwoordt.

Het beleid om de aansluiting tussen het onderwijs en de kinderopvang te verbeteren, is voor ouders met kinderen voorwaardenscheppend. Het biedt mogelijkheden en neemt belemmeringen weg voor degenen die arbeid en zorg combineren. Het is echter de eigen keuze van ouders of ze wel of niet gebruik willen maken van geregistreerde kinderopvang. De regering wil de arbeidsparticipatie bevorderen, en ondersteunt met de Wet kinderopvang en met dit wetsvoorstel ouders die arbeid en zorg combineren.

De leden van de SGP-fractie geven voorts aan dat brede scholen worden gevormd door een nauwe samenwerking van diverse instellingen die zich bezighouden met kinderen en jongeren en dat het denkbaar is dat brede scholen zich zodanig ontwikkelen dat een integratie van de betreffende instellingen in beeld komt en dat op termijn ook integratie van onderwijs en opvang niet ondenkbaar is. Deze leden vragen hoe de regering ten opzichte van een dergelijke mogelijke ontwikkeling staat. Tevens vragen zij in hoeverre de ontwikkeling van brede scholen begrensd is vanuit de opvatting dat het bij onderwijs en opvang gaat om nadrukkelijk verschillende verantwoordelijkheden en zij vragen hoe de regering in dit verband oordeelt over het bericht dat de gemeente Delft een 24-uursopvang op scholen overweegt.

In het wetsvoorstel is veel ruimte gelaten voor de wijze waarop de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang kan worden vormgegeven. De grote variëteit die zal ontstaan is een beoogd effect. Door de Onderwijsraad zijn hiervoor modellen opgesteld, in het advies "Een vlechtwerk van opvang en onderwijs", die scholen handvatten kunnen bieden, maar scholen zijn vrij een eigen model te implementeren. In de reactie van de regering op dit advies (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 199) is aangegeven dat de regering het niet wenselijk vindt opvang en onderwijs in één hand te brengen, een model waarbij de onderwijsinstelling zelf de opvangactiviteiten uitvoert. Het kabinet gaat uit van gescheiden verantwoordelijkheden en gescheiden financieringsstromen.

Bij het concept van de brede school is het uitgangspunt samenwerking tussen verschillende partners en niet het samensmelten van instituties. Het gaat om het maken van afspraken over inhoudelijke samenwerking tussen partijen door middel van overleg. De ontwikkeling

van brede scholen wordt dus niet begrensd door verschillende verantwoordelijkheden bij onderwijs en opvang.

Binnen het kader van de Wet kinderopvang is het mogelijk 24-uursopvang te realiseren. Ook voor die opvang gelden dan de kwaliteitsnormen van de Wet kinderopvang: dat wil zeggen dat sprake dient te zijn van verantwoorde opvang. Daaronder wordt verstaan opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Voor een aanbod dat plaatsvindt tijdens de avond of de nacht stelt het bieden van verantwoorde opvang vanzelfsprekend speciale eisen aan onder meer de begeleiding, accommodatie (bijvoorbeeld douches, bedden) en programmering (bijvoorbeeld maaltijden). Wanneer die opvang binnen een schoolgebouw plaatsvindt, zal dat gebouw dus aan die specifieke voorwaarden moeten voldoen. Kan dat niet dan zal de opvang elders moeten worden gerealiseerd. Ook vormen van gastouderopvang zijn denkbaar.

3. Uitgangspunten

Voor de leden van de CDA-fractie is het van belang dat onderwijs en buitenschoolse opvang of kinderopvang gescheiden verantwoordelijkheden blijven en zij vragen wat in de ogen van de regering precies het onderscheid tussen 'uitvoeren' en 'organiseren' is.

Met dit wetsvoorstel komt de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de buitenschoolse opvang bij het bevoegd gezag te liggen. Dat wil zeggen dat het bevoegd gezag verantwoordelijk wordt voor het regelen van de aansluiting tussen onderwijs en kinderopvang en dat het bevoegd gezag het aanspreekpunt voor de ouders wordt voor wat betreft de aansluiting met de buitenschoolse opvang. Het bevoegd gezag wordt niet verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van de buitenschoolse opvang ("het opvangen zelf"), tenzij het bevoegd gezag, na overleg met de ouders er voor kiest zelf een rechtspersoon (stichting) op te richten die de uitvoering van de opvang verzorgt. In dat geval moet de stichting zich laten registreren als kinderopvangorganisatie en voldoen aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt.

Deze leden hechten aan ruimte voor maatwerk en diversiteit in de organisatie en uitvoering van de buitenschoolse opvang en het realiseren van sluitende dagarrangementen en vragen in dat licht of zij het goed begrijpen dat de opvang alleen bij geregistreerde kinderopvangorganisaties mag plaatsvinden, omdat zij ook hechten aan de keuze voor opvang (al dan niet in het verband van de brede school) door bijvoorbeeld sportverenigingen en culturele instellingen, zoals nu ook de praktijk is. De leden van de SP-fractie stellen een soortgelijke vraag. Deze leden vragen of de regering ouders in de toekomst wil laten kiezen tussen goedkope kwalitatief minder goede buitenschoolse opvang onder leiding van vrijwilligers zonder opleiding en dure kwalitatief goede naschoolse opvang door een erkende organisatie met speciaal voor kinderen ingerichte activiteiten. Daarnaast vragen de leden van de CDA-fractie of die keuzemogelijkheid met het voorliggende wetsvoorstel voldoende wordt gewaarborgd en waarom de invulling van de tijd na school met activiteiten in plaats van opvang niet gezien zouden kunnen worden als een invulling van het onderhavige wetsvoorstel, zeker wanneer de medezeggenschapsraad daarmee instemt.

De reden dat de opvang via de Wet kinderopvang wordt uitgevoerd en dus door geregistreerde kinderopvangorganisaties, is gelegen in het belang dat de regering hecht aan de kwaliteit van de opvang. Kwaliteit staat voorop. De kinderopvangorganisatie kan bij de

daadwerkelijke opvang uiteraard gebruik maken van de inzet van sportverenigingen en culturele instellingen en daar afspraken mee maken. Scholen organiseren nu al allerlei activiteiten na schooltijd, al dan niet in het kader van een brede school. Het is wenselijk dat dit zo blijft. De activiteiten kunnen een goede aanvulling zijn op de buitenschoolse opvang. De regering spreekt in dit geval van naschoolse activiteiten en niet van opvang. De bedoeling van deze activiteiten is in het algemeen het kennismaken met en stimuleren van muzikale, sport en/of culturele activiteiten. De doelstelling is niet het verzorgen van opvang van kinderen. De activiteiten nemen over het algemeen niet de hele middag in beslag en er is geen garantie dat bijvoorbeeld bij ziekte de activiteiten doorgang vinden. Dit wetsvoorstel regelt de aansluiting tussen school en opvang, waarbij ouders de garantie moeten hebben dat hun kinderen op de afgesproken tijden worden opgevangen.

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie of de ouders - wanneer wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden voor een beroep op een tegemoetkoming in de kosten via de Wet kinderopvang - hun eigen bijdrage aan het schoolbestuur of aan de uitvoerende instantie betalen.

Ouders betalen - net als nu - hun bijdrage aan de uitvoerende instantie, dat is het meest efficiënt. De school wordt zo ook niet belast met eventuele extra administratieve lasten.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom de regering het onderscheid tussen de resultaatsverplichting en de inspanningsverplichting niet expliciet in de wet heeft opgenomen.

Scholen hebben in de periode van 1 januari 2007 tot 1 augustus 2007 als het ware een inspanningsverplichting om voorbereidingen te treffen zodat zij vanaf 1 augustus 2007 aan de bepalingen uit het wetsvoorstel kunnen voldoen. Vanaf 1 augustus 2007 geldt voor scholen een resultaatsverplichting. De periode vanaf 1 januari 2007 kunnen scholen benutten om zich hier op voor te bereiden. Vanaf 1 augustus 2007 kunnen scholen daar op aangesproken worden: in de periode daarvoor kan dat nog niet, vandaar dat hierover niets in de voorgestelde wettekst is opgenomen.

Voorts vragen deze leden of de regering al iets kan zeggen over de eerste ervaringen met de faciliteiten die door de Regeling incidentele middelen buitenschoolse opvang voor basisscholen (Stcrt. 2006, 159) mogelijk wordt gemaakt en het gebruik hiervan. Het eerste deel van de beschikbare middelen is in augustus aan de scholen toegekend. Vanaf 1 juli 2007 leggen scholen verantwoording af in hun jaarverslag over kalenderjaar 2006 toegekende middelen.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de regering gaat ondernemen om voor speciale scholen voor basisonderwijs ook het een en ander te regelen in het kader van een sluitend dagarrangement, mede omdat de minister in het algemeen overleg van 13 juni 2006 (Kamerstukken II 2005/06 30 300 VIII, nr. 264) heeft aangegeven per 1 augustus 2007 voor speciale scholen voor basisonderwijs het beeld vast te stellen. De leden van de ChristenUnie-fractie stellen een soortgelijke vraag.

Voor speciale scholen voor basisonderwijs (en scholen voor speciaal onderwijs) zal onderzocht worden in hoeverre er knelpunten zijn voor wat betreft de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Tevens zal bekeken worden of, en zo ja hoe, deze

scholen invulling zouden kunnen geven aan zo'n verplichting. Hierover zal ook overleg met de sector plaatsvinden.

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer de resultaten van het onderzoek, waarin wordt bekeken hoe de verplichting zoals in dit wetsvoorstel opgenomen op termijn voor het speciaal onderwijs eventueel zou kunnen gaan gelden, worden verwacht.

De resultaten van het onderzoek worden verwacht voor de zomer van 2007, zodat het beeld hierover per 1 augustus helder zal zijn.

Deze leden vragen de regering voorts hoe zij er op zal toezien dat de voorbereiding op de nieuwe taak bij alle basisscholen van start gaat, zodat er per 1 augustus 2007 daadwerkelijk voor- en naschoolse opvang kan worden aangeboden als de ouders dat willen.

Om scholen goed toe te rusten voor nieuwe taak wordt er een implementatietraject door de onderwijsorganisaties uitgevoerd waarmee scholen over alle benodigde informatie kunnen beschikken en instrumenten krijgen aangereikt die behulpzaam kunnen zijn bij het uitvoeren van hun taak.

Daarnaast worden ook communicatieactiviteiten ingezet die speciaal op ouders zijn gericht zodat zij goed weten waar zij de school op kunnen aanspreken. Uiteraard wordt er op toegezien dat deze informatie alle scholen bereikt.

Voorts vragen deze leden of de regering aan kan geven op welke maatregelen zij precies doelt wanneer zij in de memorie van toelichting aangeeft dat zij scholen die dat willen, stimuleert zich te ontwikkelen tot brede school en welke middelen zij daarvoor aanwendt.

De rijksoverheid ondersteunt de ambitie van gemeenten in 2010 te komen tot 1200 brede scholen door middel van flankerend en stimulerend beleid. Dit bestaat uit het ruimte bieden voor lokale initiatieven, het voorzien in (boven)lokale communicatie via onder meer de website www.bredeschool.nl, de jaarberichten 'brede school' en de jaarcongressen 'brede school'. Daarnaast worden praktische handleidingen voor brede scholen zoals de 'handreiking beheer en exploitatie'; het 'handboek brede scholen', en het 'evaluatiemodel brede scholen', ontwikkeld en worden vernieuwingen gestimuleerd bijvoorbeeld door de 'Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen en sportaccommodaties' (Stcrt., 2006, 77) en het programma 'Dagarrangementen en Combinatiefuncties'. Voor deze laatste twee initiatieven zijn bedragen van resp. € 46 miljoen en ongeveer € 45 miljoen beschikbaar.

De leden van de VVD-fractie vragen of de opvang bij een geregistreerd gastouderbureau en bij de ouderparticipatiecrèches ook onder de Wet kinderopvang vallen en zo ja of dit vervolgens betekent dat de ouders die gebruik maken van deze vormen van opvang, aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming in de kosten bij zowel de overheid als hun werkgever(s).

De opvang valt bij een geregistreerd gastouderbureau of ouderparticipatiecrèche onder de Wet kinderopvang. Dit betekent dat ouders die gebruik maken van deze vormen van opvang aanspraak kunnen maken op de kinderopvangtoeslag en de werkgever(s)bijdrage (indien aanwezig).

De leden van de SP-fractie vinden het wenselijk dat de plek waar een kind naar school gaat verschilt van de plek waar een kind voor of na schooltijd kan spelen en zij vragen de regering hoe zij dit wil stimuleren.

Het wetsvoorstel laat veel ruimte voor de invulling van de manier waarop de aansluiting kan worden gerealiseerd. Op deze manier kan het noodzakelijke maatwerk vorm krijgen. Ook de keuze voor de plek waar de kinderen worden opgevangen maakt daar onderdeel van uit. Hierover vindt overleg plaats tussen ouders en school. Er is dus geen stimulerende rol vanuit de overheid op dit punt. Kinderopvang dient bij te dragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Daarbij geldt dat kinderen in hun vrije tijd andere behoeften hebben dan tijdens schooluren. De kinderopvang dient daarop in te spelen, ook door de inrichting en mogelijkheden van de accommodatie, zowel binnen als buiten. Vaak kan dat het beste gebeuren op een andere plek dan de plek waar het kind tijdens de schooluren verblijft. De opvang kan op het terrein van de school worden aangeboden mits dit op een dergelijke verantwoorde wijze mogelijk is en dus het vrijetijds-karakter voor de kinderen in alle opzichten gewaarborgd is.

Daarnaast vragen deze leden hoe de regering op een school wil bewerkstelligen dat er in de buitenschoolse opvang voor iedere leeftijdsgroep aangepaste activiteiten, begeleiding en ruimtes zijn.

De regering stimuleert niet een bepaalde uitwerking van de aansluiting zoals aangepaste activiteiten, begeleiding en het aanpassen van het schoolgebouw; het betreft hier een lokale afweging. Wel zijn vele voorbeelden bekend van brede scholen die in multifunctionele accommodaties gehuisvest zijn. Deze accommodaties zijn volledig ingericht om daarin zowel onderwijs te geven als buitenschoolse opvang aan te bieden.

Deze leden vragen voorts of de regering mogelijkheden ziet om te bevorderen dat leerlingen van gesegregeerde scholen samen naar de opvang kunnen, omdat deze leden denken dat buitenschoolse opvang een goed middel kan zijn om de schoolsegregatie te bestrijden en kinderen met achterstand te laten profiteren van culturele en sportieve voorzieningen. Voorop staat de keuze van de ouders, zij beslissen of, waar en door wie hun kind wordt opgevangen. De regering wil niet treden in deze verantwoordelijkheid van ouders. Of het door de school en ouders gekozen model een bijdrage levert aan het tegengaan van segregatie kan dus niet in algemene zin beantwoord worden. Dit is afhankelijk van lokale keuzes. Wel is te zien dat brede scholen vaak een buurtvoorziening bieden voor een groter publiek dan alleen de leerlingen en hun ouders.

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre scholen een plaatsingsverplichting hebben als zij vanaf volgend schooljaar de voor- en naschoolse opvang voor hun leerlingen moeten regelen als ouders daarom vragen. Meer specifiek vragen deze leden in hoeverre een school de verplichting heeft tegemoet te komen aan de plaatsingsverplichting indien zij bijvoorbeeld door middel van een convenant de voor- en naschoolse opvang uitbesteedt aan een derde partij en er een wachtlijst ontstaat door gebrek aan plaatsen.

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld dat scholen met ingang van 1 januari 2007 worden verplicht hetzij voor- en naschoolse opvang te bieden tussen 7.30 uur en 18.30 uur, hetzij faciliteiten te bieden waarbinnen andere partijen dat doen en de randvoorwaarden hierbij aan te geven. Een van de randvoorwaarden bij het aangaan van het convenant zou dan

bijvoorbeeld kunnen zijn dat partijen zich tot het uiterste inspannen om geen wachtlijsten te laten ontstaan. Als er sprake is van wachtlijsten bij een kinderopvangorganisatie, is te verwachten dat scholen ouders arrangementen bieden waarbij er met meerdere kinderopvangorganisaties afspraken gemaakt zijn. En het ligt voor de hand dat een kinderopvangorganisatie overweegt om wegens groeiende vraag het aanbod uit te breiden. Welke oplossingen er zijn bij een wachtlijst, hangt af van de wensen van ouders en de lokale situatie.

Deze leden vragen voorts wat de inhoud en reikwijdte zijn van de verplichtingen waartoe schoolbesturen krachtens dit wetsvoorstel zijn gehouden en hoe wordt vorm gegeven aan de resultaatsverplichting voor scholen per 1 augustus 2007 en wat de consequenties zijn als het bevoegd gezag van een school, ondanks de wens van de ouders, niet kan voldoen aan de gewenste voor- en naschoolse opvang.

In artikel V van het wetsvoorstel is opgenomen dat de artikelen van deze wet voor het eerst van toepassing zijn op het schooljaar 2007-2008. Scholen zijn vanaf 1 augustus 2007 verplicht om zorg te dragen dat er een voorziening voor buitenschoolse opvang is, indien ouders daar om verzoeken. De Inspectie geeft in het Onderwijsverslag haar bevindingen weer. De openbaarheid van het Onderwijsverslag fungeert als pressiemiddel voor scholen om zich aan de wet te houden. Ook is er altijd de mogelijkheid om scholen die zich niet aan hun wettelijke verplichtingen houden, financiële sancties op te leggen.

De leden van de D66-fractie zouden graag zicht krijgen op de vraag naar voor- en naschoolse opvang van ouders van kinderen die speciale scholen bezoeken en zij vragen of er een overzicht van deze vraag naar voor- en naschoolse opvang te geven is.

Op dit moment bestaat er geen overzicht van de vraag naar buitenschoolse opvang van ouders van kinderen met een beperking. Dit wordt betrokken in het onderzoek naar de eventuele mogelijkheden in deze sector voor wat betreft de aansluiting tussen school en opvang.

Tenslotte vragen deze leden of ouders een tegemoetkoming krachtens de Wet kinderopvang kunnen krijgen wanneer de opvang niet ondergebracht kan worden bij een geregistreerde organisatie, waardoor bijvoorbeeld leraren, onderwijsassistenten of vrijwilligers langer op school moeten blijven om een heel klein groepje leerlingen op te vangen. De kinderopvangtoeslag op basis van de Wet kinderopvang wordt uitsluitend uitgekeerd voor de binnen die wet erkende vormen van kinderopvang die voldoen aan de kwaliteitseisen.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering nader te onderbouwen waarom het advies van de Onderwijsraad, getiteld "Een vlechtwerk van opvang en onderwijs" (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 199) op het punt van het hanteren van een drempel, met name ten gunste van plattelandsscholen, niet is opgevolgd. De leden van de SGP-fractie stellen een soortgelijke vraag. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering daarbij specifiek in te gaan op vragen van subsidiariteit en proportionaliteit van regelgeving.

De regering is van mening dat ook wanneer voor weinig leerlingen de aansluiting tussen onderwijs en opvang geregeld moet worden dit uitvoerbaar is voor de school. Speciaal voor de plattelandsscholen wijst de regering op de mogelijkheid om de opvang te regelen via

(innovatieve) gastouderopvang. Ook geregistreerde gastouderopvang valt onder Wet kinderopvang zodat de kwaliteit van deze opvangvorm gewaarborgd is.

Tevens vragen deze leden wat er gebeurt als ouders geen gastoudergezin willen, maar de school evenmin een commerciële kinderopvangorganisatie bereid vindt om de kinderopvang te regelen.

Wanneer er voldoende vraag is naar kinderopvang zal een commerciële kinderopvangorganisatie graag het aanbod verzorgen, dat kan in de vorm van gastouderopvang of in de vorm van een (klein) centrum voor buitenschoolse opvang. Ook een combinatie van beide vormen is mogelijk. De ervaring leert dat de commerciële kinderopvang heel goed in staat is om maatwerk te leveren, bijvoorbeeld in een plattelandssituatie. Daarbij geldt dat een (kleine) vraag van meerdere kleine scholen eventueel ook gecombineerd kan worden. Daarnaast staat het de school vrij - indien ouders hierom verzoeken - eventueel zelf, of in samenwerking met andere scholen, een aanbod te verzorgen. Hiervoor dient de school een aparte rechtsvorm in het leven te roepen, die wordt gemeld en geregistreerd door de gemeente. Deze vorm van opvang dient ook aan de kwaliteitseisen op grond van de Wet kinderopvang te voldoen.

Voorts vragen de leden van de ChristenUnie-fractie de regering naar de mate waarin de vrijheid in de keuze voor de vorm van kinderopvang zou kunnen worden beperkt door de commerciële aard van de kinderopvang op grond van de Wet kinderopvang.

Het commerciële karakter van de kinderopvang zorgt in de praktijk voor meer keuzevrijheid en differentiatie in het aanbod. Vóór invoering van de Wet kinderopvang was in veel gemeenten vaak sprake van één (stedelijke) stichting kinderopvang in een bepaalde gemeente of regio. Dankzij het commerciële karakter van de kinderopvang is er in veel gemeenten nu meer concurrentie ontstaan, waardoor er in de praktijk meer te kiezen is.

Op de vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie over het voorstel van de regering om te onderzoeken hoe het speciaal onderwijs invulling kan geven aan de verplichting zoals opgenomen in het voorliggende wetsvoorstel is reeds ingegaan bij de beantwoording van de vragen van de leden van de PvdA-fractie en de VVD-fractie.

Deze leden vragen waarom de geldigheid van de afspraken ten aanzien van de kinderopvang een jaar is.

De wijze waarop de voorziening voor buitenschoolse opvang is georganiseerd, geldt zo lang als beide partijen hier achter staan, maar zal in de praktijk tenminste voor de periode van een jaar gelden. Hier is enerzijds voor gekozen met het oog op de stabiliteit, zodat niet bijvoorbeeld elke maand de partijen om de tafel hoeven om nieuwe arrangementen af te spreken. Dat kost immers veel tijd. Anderzijds is de periode van een jaar kort genoeg om afspraken te herzien zodat bijvoorbeeld aan de wensen van nieuwe ouders voldaan kan worden.

Deze leden merken op dat de regering stelt dat het bevoegd gezag er rekening mee moet houden dat de keuze voor de vorm van een voorziening past binnen de visie van de school en zij vragen de regering in hoeverre dit materieel een verdergaande verplichting betekent voor het bevoegd gezag dan sec het zorg dragen voor kinderopvang.

Het wetsvoorstel regelt een belangrijke eerste stap in de aansluiting tussen onderwijs en kinderopvang. Bij de uitwerking ervan staat het kind centraal. Elke kind moet de kans krijgen zich optimaal te ontplooiën. Samenwerkingsverbanden tussen scholen en kinderopvangorganisaties leveren hieraan een belangrijke bijdrage. Het perspectief voor de toekomst, dat het kabinet bij de start van Operatie Jong heeft gepresenteerd, is goed op elkaar aansluitende voorzieningen op het terrein van onderwijs, opvang, sport en cultuur voor ieder kind, zogenaamde sluitende dagarrangementen. Het sleutelbegrip daarbij is samenwerking. Hierdoor kan de inzet van mensen, geld en bevoegdheden gebundeld worden. Dit wetsvoorstel draagt hieraan bij.

De leden van de SGP-fractie vragen in hoeverre er in het onderwijsveld draagvlak bestaat voor de voorgenomen wijzigingen in de regelgeving.

In het onderwijsveld wordt hierover genuanceerd gedacht. Veel betrokkenen zien in het voorstel kansen. Wel zijn er nog veel vragen over de uitwerking maar ook al veel ideeën. In het algemeen wil het onderwijsveld verder gaan in de ambitie dan in het huidige voorstel neergelegd. De regering wil de invulling van het ambitieniveau graag aan betrokken partijen overlaten. Zij zullen daartoe wel voorzien worden van handreikingen.

Deze leden vragen in hoeverre de beschikbaarheid van gebouwen aan uitvoering van de beoogde aansluiting tussen onderwijs en kinderopvang in de weg kan staan.

Het al dan niet beschikbaar zijn van geschikte bouwlocaties of panden is sterk afhankelijk van de regionale situatie en van de lokale behoefte aan buitenschoolse opvang. Daarbij is het niet nodig dat de buitenschoolse opvang in de school zelf plaatsvindt, al is het wel gewenst dat de afstand tussen de school en de buitenschoolse opvang voor de kinderen goed te overbruggen is. De regering heeft gezien de sterke groei van de buitenschoolse opvang van de laatste jaren en de creatieve oplossingsgerichtheid van de kinderopvangondernemers er vertrouwen in dat een mogelijk probleem ten aanzien van de beschikbaarheid van geschikte bouwlocaties of panden zal worden opgelost.

Voorts vragen deze leden om uitvoerig aan te geven hoe het voorliggende wetsvoorstel inhoudelijk is getoetst aan de overwegingen in de motie-Van der Vlies betreffende de grenzen van de maatschappelijke opdracht van scholen (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 136).

Onderwijs en buitenschoolse opvang zijn en blijven strikt gescheiden taken. De verwachting is niet dat het primaire onderwijsproces met deze nieuwe taak gevaar loopt. Uit het onderzoek naar administratieve belasting zal blijken of, en in welke mate, er sprake is van een taakverzwaring voor scholen. Voor 2006-2007 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de nieuwe taak.

4. Verantwoordelijkheid bevoegd gezag

De leden van de CDA-fractie vragen of de vraag van de ouders, die leidend is, aan het bevoegd gezag om zorg te dragen dat er een voorziening voor buitenschoolse opvang is, onbegrensd is en zij vragen of een schoolbestuur verplicht kan worden om aan iedere individuele ouders een door hen gewenst model aan te bieden.

De vraag van ouders is leidend. In de uitwerking moet vervolgens blijken of de wensen van de ouders uitvoerbaar zijn. Wanneer deze vraag enigszins uitvoerbaar is zal de school hieraan gehoor geven. Mocht de vraag van ouders voor de school duidelijk niet uitvoerbaar zijn, bijvoorbeeld omdat er geen kinderopvangorganisatie gevonden kan worden die alle wensen van ouders kan uitvoeren, dan is dat de grens van de mogelijkheden voor de school. Een schoolbestuur kan niet verplicht worden aan iedere individuele ouder een eigen model aan te bieden. De school biedt een collectieve voorziening die zoveel mogelijk is afgestemd op de wensen van de ouders.

Deze leden vragen wat er gebeurt als de samenwerking met andere scholen niet tot stand komt of als gastouderbureaus ontbreken of onvoldoende capaciteit hebben. Daarnaast vragen deze leden de regering nog eens toe te lichten waarom het voorstel in voldoende mate tegemoet komt aan de motie Jan de Vries (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 190). Alle betrokken partijen zullen constructief overleg met elkaar moeten voeren waarbij hetzelfde doel wordt nagestreefd: aansluiting met buitenschoolse opvang. Knelpunten kunnen worden opgelost door bijvoorbeeld met meerdere kinderopvangorganisaties het gesprek te voeren. Voor scholen op het platteland en kleine scholen kan de inwerkintreding van het voorliggende wetsvoorstel betekenen dat ze voor weinig leerlingen aansluiting met de kinderopvang hoeven te regelen. Zoals in de memorie van toelichting is aangegeven ligt het voor de hand dat scholen dan samen met andere scholen afspraken maken. Er bestaan al voorbeelden van kinderopvangorganisaties die kinderopvang voor verschillende scholen verzorgen. Op het platteland zijn er maar een beperkt aantal kindercentra, die daardoor vaak ver uit elkaar liggen. Plattelandsscholen kunnen daarom bijvoorbeeld gebruik maken van de mogelijkheid om de voor- en naschoolse opvang te regelen via gastouderopvang op grond van de Wet kinderopvang, dat wil zeggen gastouderopvang die wordt georganiseerd via een geregistreerd gastouderbureau. Ook de geregistreerde gastouderopvang valt onder de Wet kinderopvang, zodat de kwaliteit van deze opvangvorm gewaarborgd is, alsmede de financiering voor ouders die hiervan gebruik maken.

Deze leden vragen voorts of de organisatiekosten in verhouding staan tot de mate van het gebruik in het geval dat een of slechts enkele ouders een beroep doen op het schoolbestuur voor het organiseren van de buitenschoolse opvang.

De organisatiekosten zullen sterk afhankelijk zijn van de invulling die de school in overleg met de ouders aan de organisatietaak geeft. Wanneer er bestaande voorzieningen zijn waarvan gebruik kan worden gemaakt, zullen de organisatiekosten in het algemeen lager zijn dan wanneer er een nieuwe voorziening opgezet moet worden. Ook wanneer dit voor slechts een beperkt aantal kinderen geregeld moet worden. Er is dus niet een één op één relatie aan te geven tussen het aantal kinderen en de organisatiekosten.

De leden van de PvdA-fractie vragen of situaties zoals die zich hebben voorgedaan bij een gastouderbureau als Kidsconcern wenselijk zijn en wat de regering gaat ondernemen om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Bemiddelingsorganisaties als Kidsconcern hadden voor de invoering van de Wet kinderopvang een belangrijke rol bij de afhandeling van de werkgeversbijdragen. Zij regelden de administratie van de kinderopvang van werknemers door de werkgevers- en ouderbijdragen te innen en daarmee vervolgens de rekening van de opvang te betalen. Bij de

invoering van de Wet kinderopvang is deze rol sterk afgenomen. De ouders ontvangen hun kinderopvangtoeslag rechtstreeks van de Belastingdienst/Toeslagen en hun werkgeversbijdrage in de kosten van kinderopvang rechtstreeks van de werkgever. Zij betalen meestal zelf de rekening van het kindercentrum met inbegrip van de werkgeversbijdrage. De meeste bemiddelingsorganisaties hebben hierop geanticipeerd en hun organisatie sterk ingekrompen. Bij invoering van de wettelijke werkgeversbijdrage kinderopvang per 1 januari 2007 (opgenomen in het Belastingplan 2007), dat als doel heeft dat de Belastingdienst/Toeslagen de verstrekking van de werkgeversbijdragen aan ouders te laten verzorgen in de vorm van een verhoging van de kinderopvangtoeslag en de kosten daarvan in de vorm van een heffing om te slaan over alle werkgevers, zal er bij werkgevers en ouders niet langer behoefte bestaan om gebruik te maken van bemiddelingsorganisaties.

De leden van de SGP-fractie menen dat scholen door de rechtstreekse verantwoordelijkheid voor het aanbod van kinderopvang en de aansluiting daarvan op het onderwijs, een aan het onderwijs wezensvreemde taak krijgen toebedeeld omdat onderwijs zich richt op educatie en niet bedoeld is voor het faciliteren van een sluitende dagindeling van de ouders. Zij vragen of de regering, in het licht van de inleidende opmerkingen in de memorie van toelichting, vindt dat met de voorgenomen wetwijziging het onderwijs overvraagd wordt. Schoolbesturen worden verantwoordelijk voor de aansluiting tussen onderwijs en kinderopvang. Dit betekent dat zij afspraken maken met de kinderopvang over bijvoorbeeld de tijden van opvang en het vervoer van leerlingen. Hiermee is de praktische afstemming een feit. Het schoolbestuur wordt niet verantwoordelijk voor het aanbod van kinderopvang. Het schoolbestuur kan hooguit een aanbod uitlokken. De regering is niet van mening dat het onderwijs hiermee overvraagd wordt.

Voorts vragen deze leden waarom er gekozen is voor het neerleggen van verantwoordelijkheden bij het onderwijs en niet bijvoorbeeld bij de organisaties voor kinderopvang, dan wel bij de ouders door hen bijvoorbeeld de eigen arbeidstijden af te laten stemmen op de schooltijden van hun kinderen.

De reden om de verantwoordelijkheid van de aansluiting bij de basisschool te leggen is dat de ervaring leert dat kinderopvangorganisaties zich meer aan de school aanpassen dan andersom. De wijze van organisatie van de scholen (voor wat betreft begin- en eindtijden, roostervrije dagen, vakanties en dergelijke) staat centraal. De regering wenst belemmeringen weg te nemen voor ouders die arbeid en zorg willen combineren. Daarin past niet de suggestie van de SGP om de ouders alleen de eigen arbeidstijden te laten afstemmen op de schooltijden van hun kinderen.

5. Positie van ouders

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering nog eens toe kan lichten waarom zij het noodzakelijk vindt wettelijk af te dwingen dat schoolbesturen de ouders raadplegen. De leden van de SGP-fractie stellen een soortgelijke vraag. Deze leden vragen waarom het nodig is om de ouders via twee lijnen (via de medezeggenschapsraad en rechtstreeks) bij de beslissing van het bevoegd gezag over de vormgeving van de kinderopvang te betrekken en of dit betekent dat de medezeggenschapsraad als orgaan en stem van de ouders in de onderhavige

kwestie niet voldoet. Daarnaast vragen deze leden of deze dubbele lijn wellicht verwarrend kan werken.

Individuele ouders vragen de school om opvang te organiseren. De school overlegt met deze ouders over het te kiezen model. Vervolgens legt de school het voorstel voor de organisatie van buitenschoolse opvang voor advies voor aan de medezeggenschapsraad. De medezeggenschapsraad moet eerst de ouders raadplegen voordat hij advies uitbrengt. Daardoor zijn de ouders als groep vertegenwoordigd. Op bovenstaande wijze hebben alle ouders een stem in dit traject. Er is in dit traject sprake van opeenvolgende stappen: eerst bespreekt de school het model met de individuele ouders en vervolgens worden ouders geraadpleegd over het gekozen model. Hierdoor is het voor alle betrokkenen duidelijk in welke fase het traject zich bevindt.

Deze leden vragen of er in de medezeggenschapswetgeving in en buiten het onderwijs vergelijkbare precedentes van een wettelijke plicht tot raadplegen van de achterban zijn. Als gevolg van de Wet van 17 november 2005 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 ten behoeve van meer keuzevrijheid voor de scholen bij de inrichting van de onderwijstijd (Stb. 2005, 698) is in artikel II, vijfde lid, van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992, een vergelijkbare bepaling opgenomen.

Op de vragen van deze leden op grond waarvan de regering verwacht dat in de praktijk de wijze waarop de buitenschoolse opvang is georganiseerd tenminste voor de periode van een schooljaar zal gelden en of de ouders de mogelijkheid hebben om tussentijds een wijziging te vragen, is reeds ingegaan bij de beantwoording van de vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie bij onderdeel 3.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat er gebeurt als de medezeggenschapsraad een ander advies geeft, bijvoorbeeld dat er kinderopvang op school moet komen terwijl de ouder aangeeft dat in eerste instantie de samenwerking met de kinderopvanginstelling zou moeten verbeteren.

Het voorstel vanuit de school is tot stand gekomen na overleg met betrokken ouders en op basis van hun wensen. Wanneer in goed overleg een voorstel voor samenwerking met een kinderopvanginstelling wordt voorgelegd en de medezeggenschapsraad het advies geeft de opvang op school te organiseren is het de vraag op grond waarvan de medezeggenschapsraad dit advies uitbrengt. Het is aan het schoolbestuur om de argumenten van de medezeggenschapsraad af te wegen tegen het ingediende voorstel en een keuze te maken. Als het advies van de medezeggenschap niet opgevolgd wordt dan kan de medezeggenschapsraad deze kwestie voorleggen aan een onafhankelijke geschillencommissie.

Daarnaast vragen de leden van deze fractie of de medezeggenschap en de rol van de ouders in dit wetsvoorstel wel op de juiste manier is geregeld en waarom ouders die een nieuwe afspraak met de school willen maken of een bestaande afspraak willen veranderen, dit zouden melden aan de medezeggenschapsraad.

Voor de eerste inventarisatie van wensen van ouders is er direct contact tussen de school en de betrokken ouders. Op grond hiervan wordt een voorstel aan de medezeggenschapsraad

voorgelegd. Nadat een uitvoeringsmodel is besproken met de medezeggenschapsraad zal dit in de praktijk voor de duur van tenminste een jaar gelden. Vervolgens is dit een regulier onderwerp waarover de medezeggenschapsraad en de school indien nodig overleg voeren. Ouders kunnen daarom hun nieuwe wensen via de medezeggenschapsraad kenbaar maken.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de regering is afgestapt van het eerdere voornemen tot instemmingsrecht voor de oudergeleding van de medezeggenschapsraad. De keuze voor adviesrecht is weloverwogen genomen. In eerder overleg met uw Kamer en met het veld zijn veel kanttekeningen geplaatst bij een eerder voorstel voor instemmingsrecht. Dit heeft geleid tot de huidige vormgeving van adviesrecht, hierin gesteund door het advies van de Onderwijsraad. De Onderwijsraad stelt dat adviesrecht ervoor zorgt dat ouders adequaat gehoord worden, terwijl de school tegelijkertijd een goede afweging kan maken tussen de verschillende belangen bij haar besluitvorming. Deze mening deelt de regering. In overeenstemming daarmee is gekozen voor onderhavige uitwerking. Daarnaast overlegt de school met de ouders die opvang wensen over het te kiezen model en zijn de belangen van deze ouders ook gewaarborgd. Het voorliggende wetsvoorstel biedt dus een goede balans tussen de belangen van alle ouders en van de school.

6. Toezicht Inspectie

De leden van de CDA-fractie vragen of er een heldere taakverdeling is tussen de Inspectie van het Onderwijs en de Inspecteur van de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) en of de Inspectie ook onderzoekt of de wijze waarop de opvang wordt georganiseerd niet ten koste gaat van het onderwijs.

De GGD controleert op basis van de Wet kinderopvang uitsluitend erkende vormen van kinderopvang, ongeacht de vraag wie die opvang aanbiedt. Daarbij gaat het wat betreft kinderen in de schoolgaande leeftijd uitsluitend om de uren waarop de kinderen vrij van school zijn. De Inspectie van het Onderwijs controleert uitsluitend zaken die de school en het onderwijs aangaan. De Inspectie bekijkt in dit geval of de school voor aansluiting heeft gezorgd. Dit controleert de Inspectie onder meer door na te gaan of hiervan melding gemaakt wordt in de schoolgids. De betrokken inspecties die zich richten op de voorzieningen voor jeugd, gaan - mede door het succesvol afgeronde project Integraal Toezicht Jeugdzaken - onderling meer samenwerken in het Toezichtprogramma Jeugd 2007-2012 (zie brief VWS Investeren in jeugd; een overzicht, met kenmerk DJB/APJB-2716042). Zij doen dit rond gezamenlijk gekozen thema's, zoals het jonge kind. Verder zullen de inspecties waar mogelijk hun onderzoeken en bezoeken bij instellingen afstemmen. Beter samenwerking moet een meer overkoepelend en een beter totaalbeeld van het functioneren van de instellingen geven en kan uiteindelijk de (beleefde) toezichtlast van instellingen verlagen.

7. Inzet financiële middelen

De leden van de CDA-fractie vragen wanneer de regering de eerste resultaten verwacht van de nulmeting en evaluatie naar de kosten voor de administratieve taken en of dat ruim op tijd is voor de start van het nieuwe schooljaar.

De resultaten van de nulmeting worden verwacht in november 2006. Bij de nulmeting wordt bekeken wat scholen nu al doen (of niet) aan organisatorisch en administratief werk voor de

buitenschoolse opvang. De nulmeting moet een breed beeld van de stand van zaken opleveren. Tevens zal bij de nulmeting een prognose worden opgesteld van de omvang van de incidentele en structurele tijdsbesteding. Na de nulmeting gaan de scholen bijhouden welke (administratieve en organisatorische) taken zij structureel verrichten ten behoeve van hun nieuwe taak. Dit gaat o.a. om het aantal uren tijdsbesteding, soorten taken, soorten personeel die deze taken vervullen en de rolverdelingen tussen school/gemeenten/buitenschoolse opvang. In 2007 en 2008 volgen twee evaluatieve effectmetingen om de resultaten hiervan te kunnen presenteren.

Deze leden vragen of de regering een mogelijkheid heeft om zonder wettelijke regeling over de doorberekening van integrale kosten te bewaken dat er over en weer geen gelden worden overgeheveld tussen onderwijs en kinderopvang (al dan niet uitgevoerd in een eigen stichting).

Onderwijs en kinderopvang blijven gescheiden financieringstromen, waarbij de kosten voor de huisvesting voor buitenschoolse opvang via de Wet kinderopvang lopen. Deze zijn verwerkt in de uurprijs van kinderopvang. Het kabinet benadrukt het belang van gelijke concurrentieverhoudingen tussen erkende kinderopvangorganisaties en basisscholen. Daarom moeten basisscholen als zij zelf buitenschoolse opvang willen bieden, zich als kinderopvangorganisatie laten registreren en moeten ze voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen als andere kinderopvangondernemingen. Voorts geldt dat binnen het primair onderwijs de instellingsaccountant toeziet op een rechtmatige besteding van middelen. Middelen worden enkel rechtmatig besteed wanneer zij besteed worden aan onderwijs.

Deze leden vragen voorts hoe en door wie het vervoer tussen de school en de buitenschoolse opvang wordt geregeld en of de organisatie ook een verantwoordelijkheid is van het schoolbestuur en de uitvoering een verantwoordelijkheid van de kinderopvangorganisatie. Tevens vragen deze leden of het ontbreken van een tegemoetkoming in de vervoerskosten in vooral plattelandsgemeenten met een regionaal aanbod voor buitenschoolse opvang nadelig is voor de toegankelijkheid van de buitenschoolse opvang voor minder draagkrachtige ouders.

Hoe en door wie het vervoer wordt geregeld is afhankelijk van afspraken die daarover gemaakt worden tussen partijen. Het schoolbestuur organiseert en de kinderopvangorganisatie voert uit. In het algemeen worden kinderen nu opgehaald door de kinderopvangorganisatie. De kosten van het vervoer zitten in de prijs van de kinderopvang en worden doorberekend aan de ouders. Ouders kunnen onder bepaalde voorwaarden een tegemoetkoming krijgen in de kosten van de kinderopvang en daarmee in het vervoer.

De leden van de PvdA-fractie vragen opheldering over de financiële ondersteuning van de Werkgroep Onderwijs en Kinderopvang.

De regering heeft voor de Werkgroep Onderwijs Kinderopvang subsidie beschikbaar gesteld ter hoogte van in totaal ruim € 40.000,- voor 2006. Voor 2007 is in totaal nog eens zo'n bedrag beschikbaar. Er is financiering beschikbaar gesteld voor de Werkgroep. De Werkgroep niet gebruikt als expertisecentrum door de regering, maar zijn er afspraken gemaakt over de werkzaamheden die de werkgroep zal uitvoeren. Het doel van de subsidieverlening is kennisoverdracht en informatie-uitwisseling tussen de sectoren mogelijk maken, het creëren van draagvlak en visie-ontwikkeling. Eén van de concrete opbrengsten

daarbij is dat de Werkgroep een goed gedocumenteerde verzameling best practices oplevert, met aandacht voor spreiding in het land en variaties in uitwerking, die algemeen ter beschikking is.

Met de Werkgroep is afgesproken dat voor 2007 nog nadere, concrete voorstellen ingediend worden.

De leden van de VVD-fractie verwijzen naar de brief van de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap d.d. 7 september 2007 (Kamerstukken II 2005/06, 30 676, nr. 5) waarin zij stelt dat scholen die zelf een kinderopvangorganisatie oprichten, ruimten moeten huren bij de gemeente, ook wanneer die ruimten van de school zijn en vragen of dit betekent dat scholen hun eigen lokalen moeten huren bij de gemeente en of dit uitsluitend geldt voor die scholen waarvan de gemeente tevens het bevoegd gezag is. Daarnaast vragen zij of dit naar oordeel van de regering, betekent dat bekostiging van scholen om zich verder te ontwikkelen tot een brede school met diverse faciliteiten (waaronder faciliteiten voor de buitenschoolse opvang) door de overheid, uitgesloten is en zij vragen of de regering in een toelichting hierop aan kan geven waar precies de juridische belemmeringen zitten.

Het bevoegd gezag kan er voor kiezen zelf een rechtspersoon (stichting) op te richten die de uitvoering van de opvang verzorgt. In dat geval moet de stichting zich laten registreren als een kinderopvangorganisatie en voldoen aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt. De stichting - en niet het bevoegd gezag - zal vervolgens ruimte moeten huren van de gemeente, ongeacht of deze het bevoegd gezag van de school is of niet.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen, dus ook van brede scholen. Bij de huisvesting van (in ontwikkeling zijnde) brede scholen kunnen zich knelpunten voordoen waardoor het multifunctionele gebruik van het gebouw onvoldoende van de grond komt. Er zijn FES-middelen in 2006 en 2007 voor gemeenten ter beschikking gesteld om het multifunctionele gebruik een impuls te geven.

Tot slot vragen de bovengenoemde leden aan de regering hoe het initiatiefwetsvoorstel Hamer (Kamerstukken II 2005/06, 30 479) zich volgens de regering verhoudt tot dit wetsvoorstel en hoe het financiële kader van beide wetsvoorstellen zich tot elkaar verhouden.

Het wetsvoorstel basisvoorziening kinderopvang en ontwikkelingsstimulering (het initiatiefwetsvoorstel Hamer) zoekt aansluiting bij nieuwe ontwikkelingen zoals de motie-Van Aartsen/Bos. In dit initiatiefwetsvoorstel wordt bijvoorbeeld geregeld dat kindercentra samenwerken met scholen bij de uitvoering van buitenschoolse opvang. Het financiële kader van het voorliggende wetsvoorstel bestaat deels uit het bedrag van € 50 miljoen incidentele middelen dat voor de voorbereiding beschikbaar is gesteld. Het overige deel gaat via de Wet kinderopvang. Voor het financiële kader van het initiatiefwetsvoorstel Hamer verwijst de regering naar de indiener van het initiatiefwetsvoorstel.

De leden van de SP-fractie vragen of de regering kan toelichten of de middelen die beschikbaar zijn, voldoende zijn voor de kwaliteitsverbetering van het personeel, zoals in een motie door de Kamer gevraagd.

Het is de verantwoordelijkheid van de kinderopvangondernemers om verantwoorde kinderopvang aan te bieden. Dit betekent dat de geboden kinderopvang moet bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind. Naar aanleiding van de in 2005 door het

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek gemeten kwaliteitsdaling heeft de regering structureel € 5 miljoen extra uitgetrokken voor versterking van kwaliteit en toezicht. Van dit bedrag worden op dit moment diverse projecten gefinancierd, onder andere projecten ter versterking van toezicht en handhaving bij respectievelijk GGD Nederland en de VNG en projecten kwaliteitsimpuls bij de brancheorganisaties kinderopvang en bij BOinK (zie onder andere Kamerstukken II, 2005/06, 28 447, nr. 115 en nr.134). De regering heeft geen signalen dat de € 5 miljoen die vanaf 2006 structureel beschikbaar is gesteld voor verbetering van de kwaliteit van kinderopvang, waaronder voor kwaliteitsverbetering van het personeel, niet voldoende zou zijn.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar de financiële gevolgen van de invoering van deze wet voor wat betreft de huisvesting en zij vragen op welke wijze de regering de noodzakelijke middelen ter beschikking zal stellen.

De kosten die voortvloeien uit buitenschoolse opvang komen voor rekening van de ouders. In die kosten zullen onder andere de kosten voor de ruimte die daarvoor moet worden ingericht worden verdisconteerd.

De leden van de SGP-fractie vragen een meer concreet beeld van de organisatorische gevolgen van de voorgenomen regelgeving voor het onderwijs. Zij verzoeken de regering een meerjarig financieel perspectief op te stellen.

Zij waarderen de ruimte die wordt geboden voor een passende vormgeving op lokaal niveau en vragen in hoeverre bij dergelijk maatwerk de analyse van kosten en baten een aspect mag vormen in de totale afweging.

Het onderzoek naar de structurele kosten is in gang gezet. Onderzocht wordt welke administratieve en organisatorische taken de scholen hebben. Gezien de fase waarin het onderzoek verkeert, kan geen voorschot genomen worden op de te verwachten resultaten.

De prognose wordt - zoals hiervoor ook is aangegeven - verwacht in november 2006.

Per school kunnen de administratieve en organisatorische taken verschillen, omdat er in overleg met de betrokken ouders een uitvoeringsmodel gekozen wordt dat past bij de lokale situatie. De analyse van kosten en baten kan daarbij een aspect zijn, mede omdat bij de keuze voor het uitvoeringsmodel de belangen van de ouders en van de school gewogen worden.

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)